

SAŠO DRAVINEC

Odrešilno kolobarjenje?

torek, 25. september 2012

“Natakarica,” zakliče gost čez pol terase nekje ob morju. “Prosim, povejte,” pravi mlada dama, ko ji uspe priti do njega. “Tudi kozarec vode sem naročil h kavi.” “Prinesem,” mu odvrne mladenka. Ko se vrne in položi kozarec z vodo na mizo, ji nekaj ne da miru: “In nobena natakarica nisem. Študentka sem!”

Najverjetneje se je študentki zdelo pomembno, da obrani svojo integriteto, četudi se je zatekla v protislovje. Obenem pa je razgalila srž zgodbe številnih v slovenskem gostinstvu: tu sem, dokler ne najdem boljšega dela, po možnosti v pisarni. Njena zagrenjenost gotovo ni izvirala zgolj iz nizkega plačila, ki so ga deležni številni zaposleni v gostinstvu in turizmu. Višje vrednotenje dela, ki ga je opravljala, bi morda le dvignilo prag njenega nezadovoljstva, samopodoba pa še vedno ne bi bila prava.

Deregulacija gostinskih poklicev naj bi v minulih letih, kot poudarjajo pristojni državni uradniki, turizmu dala zagon, prinesla višje prihodke in nova delovna mesta. Najverjetneje pa dejstvo, da je lahko domala vsak natakar in kuhar, le ni ključ do uspeha. Bo kar držalo, da je med njimi podobno kot na drugih področjih. Da so ljudje, ki imajo radi in obvladajo svoj poklic, in ljudje, ki so v njegovo opravljanje zaradi takšnih ali drugačnih razlogov primorani. Konec koncev, mar ni v omenjenih neposrednih gostinskih poklicih vodilo do uspešnosti in poklicne izpolnjenosti dokaj enostavno: da je zadovoljstvo, če ne celo užitek, prinašati zadovoljstvo. Seveda pa ne sme umanjhati materialna, da ne rečemo preživetvena komponenta, da je pošteno opravljenemu delu namenjeno pošteno plačilo.

Na začetku poletja so sindikati gostinstva in turizma opozarjali, da plače v sektorju realno padajo, čeprav gre po veliko kazalcih za propulzivno panogo. Postregli so še z enim, precej zaskrbljujočim podatkom, da ima v panogi več kot dve tretjini zaposlenih pogodbe za omejen, določen čas, oziroma opravljajo študentsko delo ali pa delajo na črno. Že res, da gre marsikje za sezonsko naravo dela, a je enako res, da usposobljeni gostinci ne rasejo na hruškah.

V sektorju, ki se ukvarja z zadovoljstvom, država kadrovske zadrege, ki izhajajo iz kopice strukturnih napak, rešuje z deregulacijo poklicev. Zveni blagodejno, kot amnestija za zapornike, saj imajo denimo vsi tisoči, ki so se izšolali za menedžerje ali kaj podobnega, pa jim ne uspe najti izobrazbi primerne službe, zdaj priložnost, da začnejo svojo hollywoodsko zgodbo med gostinskimi mizami.

Vendar je slika nekoliko drugačna, ker je arhitektom slovenske družbe znanja spodletelo pri tako enostavnem načrtu, kot je spodbujanje izobraževanja za storitvene, turistične in gostinske

poklice. Na marsikateri gostinski šoli je učencev tako malo, da še klepetati med poukom ne morejo, vsi skupaj pa se potem čudimo, da so poleti natakarji bodisi nerodni bodisi nas ogovarjajo v tujih jezikih ali polomljeni slovenščini.

“Poglej ga, iz pravega testa je. Vljuden, diskreten, uren in spreten. Vse ga zanima, hitro se uči in gostje ga imajo radi, ker jim zna ravno prav svetovati tako pri hrani kot vinu,” je ondan o mladem sodelavcu pripovedoval star gostinski maček. Kot bi imel oči na hrbtu je bil mladenič vselej pravi čas pri mizi. In vedel je, da dobro dela, zato se ni mazal ven z osladnim “a je bilo dobro.”

Deregulacija poklicev in prožnost trga dela, o čemer poslušamo zadnje čase, ne moreta pričarati ne domačnosti ne zaupnosti. O pripadnosti podjetju, tej nekoč visoki vrednoti, zaupanju med sodelavci in še čem, bomo v menda odrešilnem kolobarjenju delavcev težko govorili.

Morda bi se dalo verjeti, da bosta famozna ukrepa privedla do lažjega zaposlovanja in iskanja novih karier, do spodbujanja kreativnosti in poklicnega zadovoljstva, če bi zanju navijal še kdo drug razen tistih, ki nam že kdo ve katerič iščejo izhod iz istega labirinta. Morda pa, tudi to je možno, saj so nam že velikokrat povedali, enostavno ne razumemo.